

Aanvraagformulier Wijziging RIO-indeling¹ en/of Bekostigingsniveau**1. Basisgegevens Instelling**

Naam instelling(en)²	Rijksuniversiteit Groningen
BRIN-code(s)	21 PC
KvK-nummer(s)	01179037
Contactpersoon aanvraag	[REDACTED] [REDACTED] [REDACTED]
Contactpersoon CvB	[REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED]

2. Basisgegevens Opleiding

Naam	BSc Spatial Planning and Design
Oriëntatie	WO
Niveau	Bachelor
Vorm	Voltijd
Taal	Engels
Studielast	180 EC
Studieduur	3 jaar
ISAT-code	56194
Huidig RIO-(sub)onderdeel	Gedrag en Maatschappij
Huidig bekostigingsniveau³	Laag
Voorgesteld nieuw RIO-(sub)onderdeel	Techniek
Voorgesteld nieuw bekostigingsniveau	Hoog

¹ Voorheen Croho-indeling

² Vermeld in het geval van een joint degree hier ook welke instelling de penvoerder van de aanvraag is

³ Keuze uit: laag, hoog en top

3. Inhoud opleiding en onderwijsprogramma

De Faculteit Ruimtelijke Wetenschappen (FRW) biedt twee opleidingen aan waarin ruimtelijke vraagstukken worden verbonden met oplossingsgerichte interventies. Daarvoor wordt zowel begrip van de ruimte (technisch, rationeel) als begrip van de besluitvormende processen (institutioneel, communicatief) aangeleerd. Een ruimtelijk ontwerp heeft immers pas effect als het zowel de ingenieur als de politicus overtuigt en door implementatie tot daadwerkelijke verbetering leidt voor de samenleving. Design en planning, en ruimtelijk en institutioneel ontwerp worden zo verenigd in de Bachelor “Spatial Planning & Design” en de Master “Environment & Infrastructure Planning”. Deze lijn wordt voortgezet binnen de Graduate School, waar promotieonderzoek plaatsvindt op het grensvlak van ruimtelijk en institutioneel ontwerp, zowel vanuit een ontwerpende (stedenbouw, landschapsarchitectuur) invalshoek, als vanuit een institutioneel bestuurskundig en planologisch perspectief.

Gestart als BSc Technische Planologie met een aanvullende planologie master, is de opleiding zich daarbinnen steeds meer gaan richten op ontwerp (design) en inrichting van met name de gebouwde omgeving – zowel op de schaal van de wijk, de stad, als op regionaal en (inter-)nationaal niveau. Deze koerswijziging bleek te passen bij de vraag van potentiële studenten, gezien de groei van het aantal studenten, en de vraag van het werkveld (zie paragraaf 5). Zoals Polinder e.a. stellen, vragen contemporaine maatschappelijke vraagstukken “tegelijkertijd, en met grote urgentie, om oplossingen die hun weerslag gaan krijgen het ruimtelijk domein. Denk bijvoorbeeld aan het vinden van ruimte voor het opwekken en opslaan van duurzame energie, klimaatadaptatie, de omschakeling naar kringlooplandbouw en de woningbouw-opgave. Ook zijn er sociale vraagstukken die ruimtelijke impact hebben, zoals de sterk vergrijzende samenleving.”⁴ Het Planbureau voor de Leefomgeving stelt daarom dat dergelijke opgaven integraal moeten worden aangepakt.⁵

De opleidingen in Groningen starten derhalve vanuit een holistisch inzicht in het stedelijk of landschappelijk systeem. Vanuit een gecombineerd institutioneel en ruimtelijk onderlegd perspectief wordt een praktijk van pragmatisch en integraal ruimtelijk ontwerpen onderzocht en onderwezen, gericht op het ondersteunen van grote en noodzakelijke ruimtelijke transitie zoals de energietransitie, klimaatadaptatie, duurzame en inclusieve mobiliteit, gezonde steden, en verduurzaming van de landbouw. Door te begrijpen hoe het ontwerpen bestuurlijke en participatieve zoekprocessen naar handelingsperspectieven helpt, worden transitieprocessen niet alleen inhoudelijk maar ook procesmatig gevoed en versterkt.

Deze ontwikkeling is ook de technieksector niet ontgaan. Inmiddels spelen we een rol in het sectorplan “Techniek 2”, zijn we aangesloten bij het Groningen Engineering Center (GEC) en bij het overleg met “4TU.Built Environment (bestaande uit: TU Eindhoven, Built Environment; TU Delft, Architecture and the Built Environment en Civil Engineering and Geosciences; University Twente, Engineering Technology; en Wageningen University, Environmental Sciences Group).

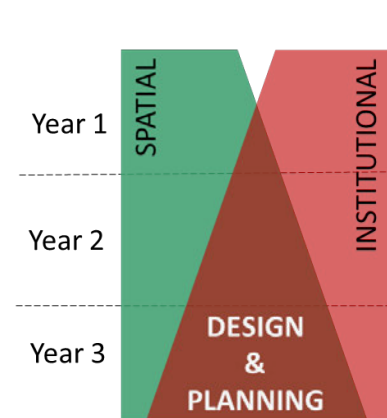
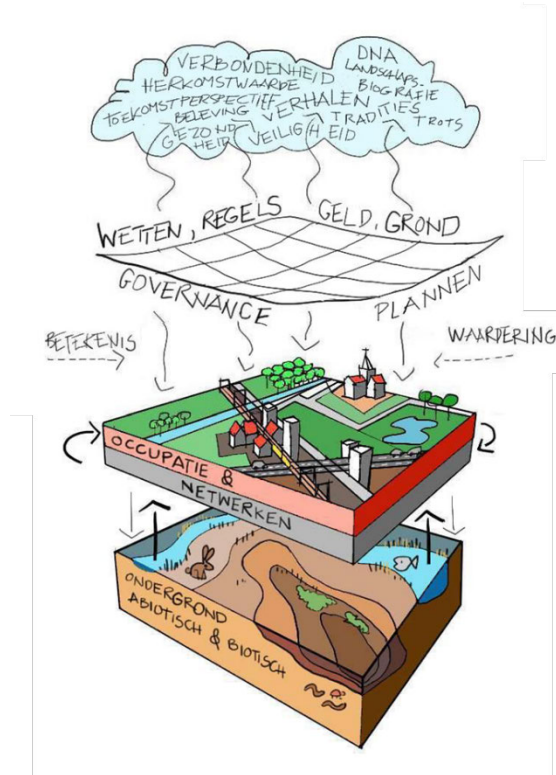
■ (2022). Nieuwe competenties voor ruimtelijke professionals in een sterk veranderend landschap. Design Innovation Group, Utrecht, p.5.

5 Planbureau voor de Leefomgeving, Balans van de Leefomgeving 2020. Burger in zicht, overheid aan zet, 2020.

Profiel van de Bachelor Spatial Planning and Design

De bacheloropleiding Spatial Planning and Design (SPD) vormt studenten tot ruimtelijke professionals met een ontwerpend perspectief op mogelijke interventies in de fysieke leefomgeving, in het bijzonder op het gebied van water, infrastructuur en milieu. SPD is op twee manieren op ontwerpen gericht: het ontwerp van de fysieke leefomgeving (spatial design) en het ontwerp van een institutionele omgeving van waaruit de fysieke leefomgeving kan worden beïnvloed (institutional design). Naast bodem en water condities, bestaande netwerken van wegen, waterwegen en ander infrastructuur, en de occupatie geschiedenis, zijn wet- en regelgeving, beleid, en bestuurlijke beslissingen, alsmede opinies, opvattingen en waarden die mensen toekennen aan (elementen) van de ruimte van belang in hoe de ruimte zich ontwikkelt of kan ontwikkelen (zie figuur hiernaast).

Met de nadruk op design wordt een brug geslagen tussen verschillende kennisvelden, tussen kennis en handelen, en tussen de 'ruimte' en de beslissing in die ruimte te interveniëren. Dit is gevisualiseerd in de figuur hiernaast. Het is dit accent dat de opleiding uniek maakt in Nederland, traditionele ontwerp opleidingen in het ruimtelijk domein (stedenbouw, architectuur, landschapsarchitectuur) hebben hun focus op de fysieke ruimte, terwijl veel planologie en bestuurskundige opleidingen het accent hebben op de institutionele dimensie.

De opleiding is zo opgezet dat de ruimtelijk dimensie van planning en ontwerp verbonden wordt met de institutionele dimensie van planning en ontwerp. Dit leidt tot een ontwikkeling in het driejarige BSc programma waarin in het begin ruimtelijke en institutionele dimensies in de loop van het programma steeds meer met elkaar verweven. Parallel daaraan wordt in het begin van de opleiding het analytisch en creatief denken gestimuleerd. In het vervolg verschuift de aandacht naar het verbinden (synthese) en het integreren (associëren). Studenten worden aangesproken op hun associatief vermogen en zullen meer en meer in staat moeten zijn om tot voorstellen voor interventies te komen met ruimtelijke en institutionele dimensies. In algemene zin beoogt de opleiding om studenten wetenschappelijke attitude, kennis, inzicht en

onderzoeksvaardigheden bij te brengen op een zodanig niveau dat zij voorbereid zijn op instroom in een verwante master-opleiding, zoals de FRW master Environmental and Infrastructure Planning en zo aan de slag te kunnen als ruimtelijk expert.

Het programma is opgebouwd uit vijf leerlijnen, die elk een coherente samenstelling van vakken vertegenwoordigt. Met deze leerlijnen wordt aan de eindkwalificaties van de opleiding gewerkt: (1) ruimtelijk ontwerpen; (2) ruimtelijke planning; (3) water, infrastructuur en milieu; en (4) onderzoek. Daarnaast kent de opleiding een (5) geografische leerlijn waarin studenten algemene geografische basiskennis verwerven.

Het ruimtelijk ontwerpen krijgt veel aandacht in de bacheloropleiding. Met de spatial design vakken (zie tabel hieronder) wordt beoogd de student zo snel mogelijk te confronteren met en bewust te maken van de ruimtelijke dimensie van onze materiële werkelijkheid. Dit is een goede voorbereiding op het meer abstracte ruimtelijk-institutioneel geïntegreerde ontwerp, in het tweede deel van de bachelor. Met het ruimtelijk-institutioneel ontwerpen worden ruimtelijke voorstellen, strategieën en interventies van institutionele kaders voorzien en institutionele interventies ontworpen om ruimtelijke veranderingen te initiëren en realiseren. Leren ontwerpen vergt het ontwikkelen van specifieke competenties. Het begint bij ‘het leren kijken’ en het ontwikkelen van onderzoeksvaardigheden en analytisch vermogen om de essentie van een probleem te doorgronden. Vervolgens worden studenten gestimuleerd om visionair en creatief te werk te gaan bij het ontwikkelen van aantrekkelijke toekomst visies en bijbehorende ruimtelijke en/of institutionele oplossingen. Hierbij is het trainen van hun conceptueel denkvermogen essentieel – het concept is immers de kern van het idee, het raamwerk waaraan details ondergeschikt zijn. Tot slot wordt aandacht besteed aan de communicatie en presentatie. Een ontwerp kan pas effect hebben als het goed wordt gedragen en begrepen.

Basiskennis van het denken en doen, de cultuur en de instituties in de ruimtelijke planning is noodzakelijk om ruimtelijke ontwerpen, strategieën, concepten en visies te kunnen opstellen en om te komen tot concrete interventies in de fysieke werkelijkheid. Daarom wordt in de ruimtelijke planning leerlijn aandacht besteed aan de maatschappelijke, organisatorische en institutionele context van ruimtelijke vraagstukken, aan democratische, politieke en beleidsmatige processen van besluitvorming en aan verschillende culturen van planning. Mede aan de hand van inzichten uit het planningtheoretische debat leren studenten hoe processen van besluitvorming rond interventies in de ruimte tot stand komen.

Focus op water, infrastructuur en milieu (WIM) vormt de derde leerlijn. Studenten krijgen in deze leerlijn enerzijds technisch-inhoudelijke kennis aangereikt over randvoorwaarden, instrumenten en modellen waarmee bijvoorbeeld geluid, grondwaterstroming en verkeersintensiteiten bepaald en verklaard kunnen worden. Het werken met geo-informatie en het ontwikkelen van technische vaardigheden in de milieutechniek, civiele techniek en bouwkunde staat daarbij centraal. Anderzijds worden studenten geconfronteerd met de specifieke institutionele context van water-, infrastructuur- en milieuvraagstukken. De focus ligt daarbij vooral op beleidsinstrumenten die in de (Nederlandse) planningcontext worden toegepast.

Aandacht voor onderzoeksvaardigheden en technieken - zoals statistiek, surveys, en geo-informatie systemen - vormt de vierde lijn. Het ontwikkelen van analytische vaardigheden is voor studenten van waarde om onderzoek op wetenschappelijk niveau te kunnen uitvoeren. Daarbij is ook situationele begrip en kennis van maatschappelijke en fysieke context van belang, daar zij betekenis en inkadering geven van belangrijke maatschappelijke vraagstukken. Om het situationele en contextuele karakter van een planologisch vraagstuk te kunnen begrijpen is het van belang dat studenten tevens hun associatief vermogen ontwikkelen. Met het aanspreken van deze vermogens ontwikkelen studenten een attitude die noodzakelijk wordt geacht om planologische vraagstukken in een ontwerpend perspectief te kunnen zien, om conceptueel te kunnen denken en dus om als ruimtelijk-insitutioneel planoloog succesvol te kunnen functioneren.

Ten slotte verwerven onze studenten algemene en geografische basiskennis zoals economische en fysieke geografie.

Leerlijn	Doel	Vakken
Spatial Design	Studenten leren wat ontwerpen inhoudt. Vanuit het bedenken en uitvoeren van oplossingen voor concrete ruimtelijke	<ul style="list-style-type: none"> • Power of Design (5EC) • Spatial Design Standards and Conditions (5 EC) • Spatial Design Atelier (10 EC) • Urbanism Atelier (5 EC)

	problemen wordt 'het ontwerp' centraal gesteld.	<ul style="list-style-type: none"> • Design Project (elective, 5 EC)
Institutional Design	Studenten leren de basis en de verdieping van het planologisch denken.	<ul style="list-style-type: none"> • Urbanism and Planning (10 EC) • Governance Dynamics (5 EC) • Planning Dynamics (5 EC)
Water, Infrastructuur en Milieu (WIM)	Studenten verwerven technisch-inhoudelijke kennis over water, infrastructuur en milieu alsook inzicht in de institutionele context van ruimtelijke vraagstukken.	<ul style="list-style-type: none"> • Mobility and Infrastructure Planning (10 EC) • Water and Planning (10 EC) • Environment and Engineering (5 EC) • Environment and Planning (5 EC)
Onderzoek	Studenten leren onderzoeksvaardigheden en technieken, zodat zij in staat zijn (onder begeleiding) een wetenschappelijk onderzoek uit te voeren (zoals het bachelor-project).	<ul style="list-style-type: none"> • Introduction to Academic Research (5 EC) • Statistics 1 (5 EC), Statistics 2 (5 EC) • Geographic Information Systems (10 EC) • Introduction to Qualitative Research (5 ECTS) • Philosophy of Social Science, Geography and Planning (5 ECTS) • Applied Statistical Research Methods (5EC)
Algemene en Geografische vakken	Studenten verwerven algemene en geografische kennis.	<ul style="list-style-type: none"> • Economic Geography (10 EC) • Physical Geography (5 EC) • Landscapes (5 EC)

4. Doelgroep van de opleiding en nadere vooropleidingseisen (indien van toepassing)

De Bacheloropleiding Spatial Planning and Design staat open voor studenten uit het middelbaar-onderwijs (met wiskunde A of B), het HBO en internationale studenten met een vergelijkbare opleiding. Zij is gericht op studenten met een speciale interesse in de leefomgeving, op het breukvlak van techniek en beleid en die analytisch denken willen combineren met ontwerpen om oplossingen te ontwikkelen voor belangrijke ruimtelijke vraagstukken. Het gaat daarbij om onderwerpen als: de effecten van klimaatverandering op onze toekomstige steden en landelijke gebieden; de ontwikkeling van duurzame strategieën en ontwerpen voor inclusieve mobiliteit; en hoe om te gaan met een nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen in de bestaande complexe gebouwde omgeving en de bijbehorende plannings- en ontwerpprocessen. Uiteindelijk zullen de toekomstige ruimtelijke professionals gaan bijdragen aan het vertalen van ruimtelijke vraagstukken te vertalen naar nieuwe kansen om de kwaliteit van leven voor de inwoners te verbeteren.

Aan de eis inzake voldoende beheersing van de Engelse taal wordt voldaan door het met goed gevolg afleggen van een tentamen Engels op het niveau van het VWO-eindexamen of door het behalen van minimaal een van de volgende testcores:

- een totaalscore van 80 op een internet-based (iBT) TOEFL test met een minimum score van 20 voor spreken en 21 voor schrijven;
- een totaalscore van 6 op een IELTS Academic-test met een minimum score van 6 op elk afzonderlijk onderdeel;
- een totaalresultaat van C1 Advanced of C2 Proficiency op een Cambridge English qualification.

5. Beroeps-/arbeidsmarktprofiel afgestudeerden

Afgestudeerde studenten zijn getraind in het systematisch analyseren van planningsproblemen, het ontwerpen van innovatieve beleidsoplossingen en het werken en communiceren met een verscheidenheid aan belanghebbenden. De afstemming tussen het programma en de professionele planningspraktijk wordt bevorderd via strategische, langdurige samenwerkingsverbanden. Dit omvat onder andere een actief netwerk van alumni die bijdragen aan het programma via gastcolleges, excursies, stages en bedrijfsbezoeken. Aan het programma nemen ere- en gastdocenten deel die hun

specifieke professionele expertise in het programma inbrengen. In de ondersteuning door de Sectorplancommissie Beta en Techniek wordt dit als volgt geformuleerd (zie bijlage 1):

Het accent van de opleidingen ligt op het werken met geo-informatie (o.a. op basis van landgebruik, mobiliteit en bouwgerelateerde data) en het ontwikkelen van technische vaardigheden in de milieutechniek, civiele techniek en bouwkunde. De studenten worden technisch analytisch opgeleid bij het maken van ruimtelijke ontwerpen en plannen, en vinden hun weg naar de beroepspraktijk van ruimtelijke planning, woningbouw, infrastructuurplanning, waterbeheer en gerelateerde sectoren.

Daarnaast onderstreep het College van Rijksbouwmeester en Rijksadviseurs de behoefte aan ontwerpgerichte ruimtelijke professional in hun steunbetuiging voor deze aanvraag (zie bijlage 2):

“Vanuit het College van Rijksadviseurs zijn we dagelijks bezig met adviezen in relatie tot de grote ruimtelijke vraagstukken van nu en in de toekomst. Denk hierbij bijvoorbeeld aan klimaat adaptatie, energietransitie, woningen voor iedereen, rechtvaardige en inclusieve stedelijke ontwikkeling, en een gezonde leefomgeving voor mens, plant en dier. Deze opgaven vragen om grote veranderingen in de manier waarop we onze steden en landschappen gebruiken, plannen, ontwerpen, organiseren, en beheren. Voor het ontwikkelen van adequate antwoorden op deze weerbarstige vraagstukken zijn goed opgeleide ruimtelijke professionals nodig die gedegen kennis hebben van zowel natuurlijke (o.m. bodem en water), sociaal-maatschappelijke als institutionele systemen en hun onderlinge samenhang en dynamiek.

Met dit perspectief voor ogen heeft de Faculteit Ruimtelijke Wetenschappen van de Rijksuniversiteit Groningen de afgelopen jaren de Bachelor Spatial Planning and Design (voorheen Technische Planologie) doorontwikkeld. Vanaf 2025 kunnen studenten kiezen voor de track ‘Designing Spatial Transformations binnen de Master Environmental and Infrastructure Planning. In beide opleidingen heeft hiermee ontwerpen, in aanvulling op het technisch/institutionele karakter, een centrale plek gekregen als manier om, in interactie met anderen, tot oplossingsgerichte interventies voor complexe ruimtelijke vraagstukken te komen. Deze opleidingen zijn hiermee een waardevolle aanvulling op de reeds bestaande universitaire stedenbouwkundige en landschapsarchitectuur opleidingen aan de TU Delft, TU Eindhoven, en Wageningen Universiteit.”

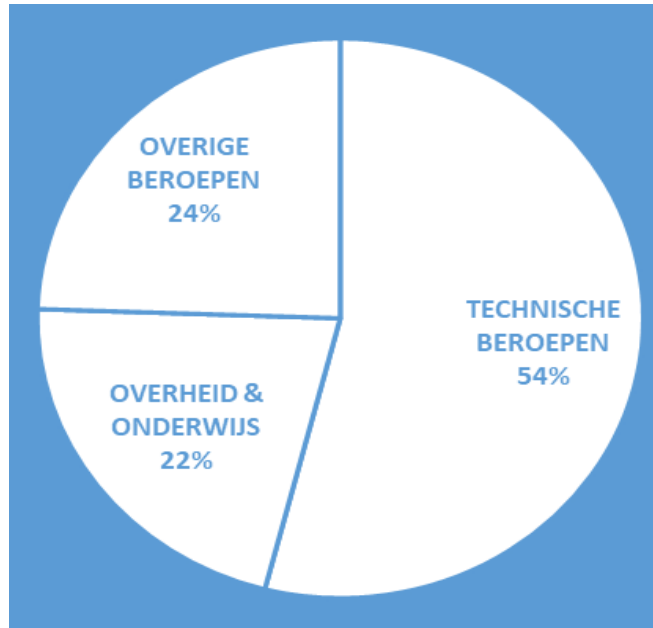
Dit standpunt resoneert ook met het 2023 geïnitieerde PONT programma dat zich richt op het gebruik van de kracht van ontwerp om maatschappelijke uitdagingen aan te pakken⁶. Naast de publicatie “Nieuwe competenties voor ruimtelijk professionals in een sterk veranderend landschap” (2022) komt de noodzaak voor het opleidingen van ontwerpgerichte ruimtelijke professionals duidelijk terug in andere recente studies en rapporten zoals de WRR Deelstudie “Een deskundige nationale ruimtelijke ordening” (2024), of de PBL Reflectie “Provinciale voorstellen voor omgevingsbeleid in nationale samenhang” (2024).

In Nederland is het gebruikelijk om na de Bachelor te kiezen voor een masteropleiding; zo ook bij deze opleiding. Hierdoor is het niet goed mogelijk om direct een cijfermatig overzicht te geven van waar afgestudeerden terecht komen. Wel is het zo dat een veel afgestudeerden kiezen voor de MSc Environment & Infrastructure Planning en daarvan weten we beter waar zij terecht komen. Uit ons Alumni onderzoek blijkt dat na afronding van deze opleiding studenten een breed palet aan carrières volgen in zowel de publieke als de private sector. Onze afgestudeerden werken vaak bij overheden als beleidsadviseurs op internationale, nationale, provinciale en lokale niveau en zijn belast met ruimtelijke ordening, transport of waterbeheer. Ze werken in de consultancy als projectmanagers bij nationale en

⁶ <https://www.depubliekeontwerppraktijk.nl/>

internationale ingenieurbureaus of starten hun eigen bedrijf of gaan verder in (academisch) onderzoek. Daarnaast vinden ze ook werk bij woningbouwverenigingen of vastgoedontwikkelaars en bij NGO's .

Deze bevindingen worden ondersteund door een recente analyse op basis van niet-openbare microdata van het Centraal Bureau voor de Statistiek (zie bijlage 3); het merendeel van de EIP-alumni komt terecht in technische beroepen⁷. Gekeken is naar de precieze beroepsclassificatie van de SBI van onze EIP-alumni van de cohorten 2013-2021. Van de 235 alumni met een baan in Nederland vonden maar liefst 90 werk in de categorie “Ingenieurs en overig technisch ontwerp en advies” (SBI: 71120). In totaal kozen naar schatting 128 alumni een technisch beroep, 51 vond werk bij de overheid (45) en in het onderwijs (6), terwijl 58 kozen voor een baan in een andere sector (zie figuur hiernaast).

Binnen de overheid vinden onze alumni onder meer werk bij het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, en Rijkswaterstaat. Studenten Environmental and Infrastructure Planning met een interesse in deze richting kunnen deelnemen aan een speciaal op hen toegesneden samenwerking met Rijkswaterstaat. Daarnaast worden in het kader van deze samenwerking medewerkers van Rijkswaterstaat betrokken bij het onderwijs en onderzoek. Op dit moment zijn meer dan 60 alumni werkzaam binnen Rijkswaterstaat.

6. Analyse verwant (toekomstig) aanbod⁸

De planning opleidingen aan de RUG zijn verwant aan twee type opleidingen. In de eerste plaats de opleidingen uit het Domein Gedrag en Maatschappij waar wij al lang banden mee hebben en die verenigd zijn in de Disciplinegroep Geografie en Planologie. Hieronder vallen onder andere:

56838	B Sociale Geografie en Planologie	Universiteit Utrecht	Bekostingsniveau: Laag
56838	B Sociale Geografie en Planologie	Universiteit van Amsterdam	Bekostingsniveau: Laag
56947	B Geografie, Planologie en Milieu	Radboud Universiteit Nijmegen	Bekostingsniveau: Laag

De Bachelor SPD onderscheidt zich echter van deze opleidingen, omdat zij de enige exclusief ruimtelijke planning opleiding is, waarin ruimtelijke vraagstukken worden verbonden met oplossingsgerichte interventies. De studenten worden technisch analytisch opgeleid bij het maken van ruimtelijke ontwerpen en plannen, met daarbij zowel begrip van de ruimte (technisch, rationeel) als begrip van de besluitvormende processen (institutioneel, communicatief). De opleiding is zo opgezet dat de ruimtelijk dimensie van planning en ontwerp verbonden wordt met de institutionele dimensie van planning en ontwerp. Hierdoor heeft de opleiding inmiddels meer verwantschap met de opleidingen uit het Domein Techniek en Landbouw en Natuurlijke omgeving, zoals:

⁷ [Redacted] Talent in de Regio, RUG, te verschijnen 2024/25.

⁸ Vermeld bij deze analyse ook in welke RIO-onderdelen en eventueel op welke (afwijkende) bekostigingsniveaus deze opleidingen zijn ingedeeld.

39280	B Built Environment	Hanzehogeschool Groningen	Bekostingsniveau: Hoog
56848	B Landschapsarchitectuur en ruimtelijke planning	Wageningen University	Bekostingsniveau: Hoog
56951	B Bouwkunde	Technische Universiteit Delft	Bekostingsniveau: Hoog
56951	B Bouwkunde	Technische Universiteit Eindhoven	Bekostingsniveau: Hoog

7. Motivering voor wijziging RIO-indeling

Zoals hiervoor vermeld, is onze Bachelor Spatial Planning and Design gestart als BSc Technische Planologie met een aanvullende planologie master Environmental and Infrastructure Planning. Vervolgens heeft een combinatie van interne ontwikkelingen en externe druk uit het werkveld ertoe geleid dat de opleiding zich daarbinnen steeds meer is gaan richten op ontwerp (design) en technisch georiënteerde ruimtelijke vraagstukken op het gebied van water, infrastructuur en milieu in de gebouwde omgeving. Dit betekent niet alleen dat het zwaartepunt van de opleiding is verschoven van Gedrag en Maatschappij naar Techniek, maar tevens dat studenten die we opleiden ook steeds vaker hun beroep kiezen op terrein van Techniek, bijvoorbeeld bij Ingenieursbureaus, of de technische afdelingen binnen gemeentes. Vandaar onze verzoek om de RIO-indeling van de opleiding te wijzigen van het domein Gedrag en Maatschappij naar het domein Techniek. Een verzoek dat wordt ondersteund door het College van Rijksbouwmeester en Rijksadviseurs (zie bijlage 2):

“Graag spreken wij, als College van Rijksadviseurs, met deze brief onze steun uit voor de aanvraag tot wijziging van de zogenaamde RIO-indeling van ‘Gedrag en Maatschappij’ naar ‘Techniek’, en het bekostigingsniveau van ‘Laag’ naar ‘Hoog’ voor de opleidingen Bachelor Spatial Planning and Design en Master Environmental and Infrastructure Planning. Hiermee komen beide opleidingen in een passende categorie, vergelijkbaar met de andere ruimtelijke ontwerp opleidingen. Dit stelt de faculteit in staat om beide opleidingen te blijven vernieuwen en aan te passen aan actuele ontwikkelingen en nieuwe ruimtelijke opgaven. Ze zal daarmee betekenisvol bijdragen aan het opleiden van een generatie ruimtelijke professionals die de grote maatschappelijke opgaven in het fysieke domein goed toegerust tegemoet kunnen treden.”

De Sectorplancommissie Beta en Techniek ondersteunt eveneens de overgang van domein Gedrag en Maatschappij naar het domein Techniek (zie bijlage 1):

Beide opleidingen [BSc Spatial Planning and Design (SPD) en MSc Environmental and Infrastructure Planning (EIP)] zijn aangesloten bij het Groningen Engineering Center (GEC) en bij het overleg met 4TU.Built Environment.[...] De OGO disciplines zijn onderdeel van Sectorplan Techniek II. [...] De studenten worden technisch analytisch opgeleid bij het maken van ruimtelijke ontwerpen en plannen, en vinden hun weg naar de beroepspraktijk van ruimtelijke planning, woningbouw, infrastructuurplanning, waterbeheer en gerelateerde sectoren. De vorm van het onderwijs is intensief aangezien studenten systematisch gebieden en planningsproblemen analyseren, ontwerpstechnieken en geografische analysetechnieken toepassen voor innovatieve beleidsoplossingen. Deze activiteiten sluiten aan bij het onderdeel ontwerpende ingenieurswetenschappen sectorplan Techniek II. Het technisch karakter van deze Groningse programma's ligt van de oorsprong in de jaren negentig: de opleidingen zijn gestart als technische planologie.

De commissie heeft uw verzoek behandeld en geeft aan dat de OGO disciplineraad in oprichting, onderdeel sectorplan Techniek II, hierbij een rol kan vervullen. De commissie ondersteunt uw voornemen de OGO opleidingen onder te brengen binnen het RUG techniekdomein.

8. Motivering voor wijziging bekostigingsniveau

De gegroeide beweging richting Techniek (ingegeven door toegenomen aandacht voor ontwerp, en het technische karakter van de thema's water, infrastructuur, en milieu), de studentenaantallen, en de huidige stafcapaciteit creëren op dit moment de volgende belangrijke uitdagingen voor het onderwijs (en onderzoek) binnen de Bachelor Spatial Planning and Design:

- Realiseren van kleinschalig onderwijs, met name het studio-onderwijs en problem-based learning. Een grondige training in ontwerp(en), techniek en in begrip van wat in een regio aan de hand is, wat er kan, en hoe processen vorm te geven vergt intensieve coaching van studenten die zich over real-life casussen buigen.
- Contact met opdrachtgevers en de ruimtelijke praktijk in zowel onderwijs en onderzoek. We zien samenwerking met de ruimtelijke praktijk als essentieel voor maatschappelijk relevant onderzoek en onderwijs. Door het gebrek aan middelen staat op dit moment het gesprek en de interactie met de praktijk onder druk.
- Het vinden van technisch en ontwerpend geschoold academisch opgeleid en gepromoveerd personeel.
- Het creëren van een goede balans tussen onderzoek en onderwijs. De zwaardere inzet op onderwijs zet de beschikbare tijd voor (ontwerpgericht) onderzoek onder druk.

In de woorden van De Sectorplancommissie Beta en Techniek (zie bijlage 1):

De vorm van het onderwijs is intensief aangezien studenten systematisch gebieden en planningsproblemen analyseren, ontwerptechnieken en geografische analysetechnieken toepassen voor innovatieve beleidsoplossingen.

De faculteit wil het huidige kwalitatief hoogstaande onderwijs niveau blijvend garanderen en door ontwikkelen zodat we de arbeidsmarkt kunnen voeden met de noodzakelijk geachte ruimtelijke experts. Om op adequate wijze invulling te kunnen blijven geven aan het inmiddels merendeels Techniek georiënteerde onderwijs van de Bachelor Spatial Planning and Design verzoeken we daarom het bekostigingsniveau aan te passen van Laag naar Hoog.

9. Afstemming

De aanvraag is besproken met het managementteam van het 4TU.Built Environment en de disciplineraad gebouwde omgeving. Verder zijn de plannen voorgelegd aan de Commissie sectorplan Bèta en Techniek en het College van Rijksbouwmeester en Rijksadviseurs. Ook is het besproken in de disciplinegroep Sociale Geografie en Planologie. Binnen de RUG zijn de plannen besproken met het College van Bestuur, de Adviesraad FRW, het Groningen Engineering Center, en de medezeggenschap.

[REDACTED]
[REDACTED] Faculty of Spatial Sciences
University of Groningen
PO Box 800
9700AV Groningen

Sectorplancommissie Beta en Techniek
Postbus 3021
3521 GA Utrecht

E-mailverzending [REDACTED]

Datum 24 oktober 2024

E-mail [REDACTED]
Telefoon [REDACTED]

Kenmerk SBT2024201

Contactpersoon [REDACTED]

Onderwerp Overgang RuG OGO opleidingen naar het techniekdomein

Geachte [REDACTED],

De sectorplancommissie heeft het RUG verzoek ontvangen om de overgang van de opleidingen gericht op het Ontwerpen van de Gebouwde Omgeving (OGO) naar het domein techniek te ondersteunen.

De commissie is geïnformeerd over de betreffende opleidingen. Het gaat om BSc Spatial Planning and Design (SPD) en MSc Environmental and Infrastructure Planning (EIP). Beide opleidingen zijn aangesloten bij het Groningen Engineering Center (GEC) en bij het overleg met 4TU.Built Environment. Het betreft een overgang van domein gedrag/maatschappij naar domein techniek. De OGO disciplines zijn onderdeel van Sectorplan Techniek II. De RUG wil de opleidingen versterken voor het opleveren van afgestudeerden op het gebied van het ontwerpen van data-gedreven oplossingen voor ondermeer woningbouw, infrastructuur, landelijk gebied en klimaatadaptatie. Het accent van de opleidingen ligt op het werken met geo-informatie (o.a. op basis van landgebruik, mobiliteit en bouwgerelateerde data) en het ontwikkelen van technische vaardigheden in de milieutechniek, civiele techniek en bouwkunde. De studenten worden technisch analytisch opgeleid bij het maken van ruimtelijke ontwerpen en plannen, en vinden hun weg naar de beroepspraktijk van ruimtelijke planning, woningbouw, infrastructuurplanning, waterbeheer en gerelateerde sectoren. De vorm van het onderwijs is intensief aangezien studenten systematisch gebieden en planningsproblemen analyseren, ontwerptechnieken en geografische analysetechnieken toepassen voor innovatieve beleidsoplossingen. Deze activiteiten sluiten aan bij het onderdeel ontwerpende ingenieurswetenschappen sectorplan Techniek II. Het technisch karakter van deze Groningse programma's ligt van de oorsprong in de jaren negentig: de opleidingen zijn gestart als technische planologie.

De commissie heeft uw verzoek behandeld en geeft aan dat de OGO disciplineraad in oprichting, onderdeel sectorplan Techniek II, hierbij een rol kan vervullen. De commissie ondersteunt uw voornemen de OGO opleidingen onder te brengen binnen het RUG techniekdomein.

Hoogachtend,

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

Datum
22 augustus 2024

ruimtelijke ontwerp opleidingen. Dit stelt de faculteit in staat om beide opleidingen te blijven vernieuwen en aan te passen aan actuele ontwikkelingen en nieuwe ruimtelijke opgaven. Ze zal daarmee betekenisvol bijdragen aan het opleiden van een generatie ruimtelijke professionals die de grote maatschappelijke opgaven in het fysieke domein goed toegerust tegemoet kunnen treden.

Met vriendelijke groet,
Het College van Rijksbouwmeester en Rijksadviseurs,

[Redacted signature area]

BIJLAGE 3: Beroepenveld EIP-alumni cohort 2013-2021

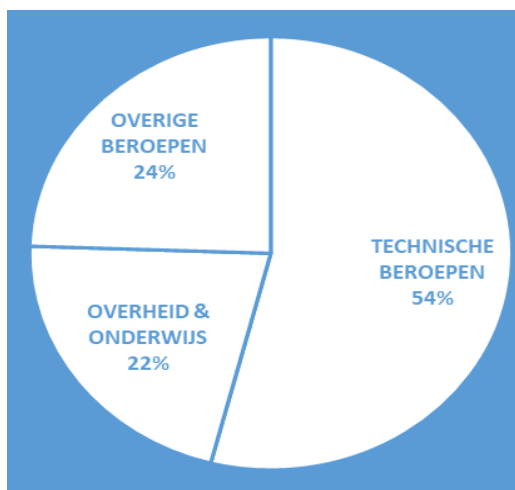
Werkwijze: Het CBS heeft data vrijgegeven, waaronder de uitstroom uit de EIP-master naar economische sector. Het betreft daarbij (afgerond) 235 alumni (cohorten 2013-2021) met een baan in Nederland, twee jaar na afstuderen. Deze gegevens betreffen:

- de Croho code & de HOOP sector van de FRW master
- een grove classificatie van de SBI
- een precieze classificatie van de SBI (5 digit code), twee jaar na afstuderen.
- de aantallen alumni die terecht komen in die specifieke SBI. Nb. dit wordt aangegeven met een "x" of met een getal. Die "x" betekent dat er een uitstroom was tussen de 1 en 9 alumni in deze categorie (het exacte aantal mag niet worden gerapporteerd). Vanaf 10 instromers worden de echte aantal genoemd, maar wel willekeurig afgerond op 0 of 5.

De analyse betrof het indelen van de SBI-categorieën in 3 hoofdgroepen, te weten "Technische Sectoren", "Overheid en Onderwijs" en "Overig". Daarnaast is een schatting gemaakt van de aantallen alumni die in de betreffende categorieën zijn gaan werken. Van de 235 alumni is namelijk van (afgerond) 155 bekend waar zij werken, namelijk:

SBI-categorie	Aantal EIP Alumni
Ingenieurs en overig technisch ontwerp en advies	90
Algemeen overheidsbestuur	45
Organisatie-adviesbureaus	10
Uitzendbureaus	10

Dit betekent dat er $235 - 155 = 80$ alumni zijn die verdeeld zijn over de 41 overige categorieën. Dus elke "x" staat gemiddeld voor ongeveer 2 studenten. Hiermee kan een schatting worden gemaakt van de omvang van de 3 hoofdgroepen:

Hoofd categorie	Aantal EIP Alumni	% EIP alumni
Technische Beroepen	128	54%
Overheid & Onderwijs	51	22%
Overig	58	24%

Overzicht van alle SBI-categorieën

CROHO-CODE	SBI2008-VPBL82	SBI2008-VJJJ2		N totaal
TECHNISCHE BEROEPEN				
66194	B-F Nijverheid en energie	35120	Beheer en exploitatie van transportnetten voor elektriciteit, aardgas en warm water	x
66194	B-F Nijverheid en energie	35130	Distributie van elektriciteit en gasvormige brandstoffen via leidingen	x
66194	B-F Nijverheid en energie	35140	Handel in elektriciteit en in gas via leidingen	x
66194	B-F Nijverheid en energie	36000	Winning en distributie van water	x
66194	B-F Nijverheid en energie	38110	Inzameling van onschadelijk afval	x
66194	B-F Nijverheid en energie	41100	Projectontwikkeling	x
66194	B-F Nijverheid en energie	42111	Wegenbouw	x
66194	B-F Nijverheid en energie	42220	Leggen van elektriciteits- en telecommunicatiekabels	x
66194	B-F Nijverheid en energie	42910	Natte waterbouw	x
66194	B-F Nijverheid en energie	43999	Overige gespecialiseerde werkzaamheden in de bouw (rest)	x
66194	H+J Vervoer informatie communicatie	49100	Personenvervoer per spoor (geen tram of metro)	x
66194	H+J Vervoer informatie communicatie	52210	Dienstverlening voor vervoer over land	x
66194	H+J Vervoer informatie communicatie	62010	Ontwikkelen, produceren en uitgeven van software	x
66194	H+J Vervoer informatie communicatie	62020	Advisering en ondersteuning op het gebied van informatietechnologie	x
66194	K+L Financiële Diensten Onroerend goed	68201	Woningbouwverenigingen en -stichtingen	x
66194	M+N Zakelijke dienstverlening	71111	Architecten	x
66194	M+N Zakelijke dienstverlening	71120	Ingenieurs en overig technisch ontwerp en advies	90
66194	M+N Zakelijke dienstverlening	71203	Overige keuring en controle	x
66194	M+N Zakelijke dienstverlening	72192	Technisch speur- en ontwikkelingswerk	x
66194	M+N Zakelijke dienstverlening	72199	Overig natuurwetenschappelijk speur- en ontwikkelingswerk (niet biotechnologisch)	x
OVERHEID & ONDERWIJS				
66194	WO	85420	Universitair hoger onderwijs	x
66194	O-Q Overheid onderwijs zorg excl WO	84110	Algemeen overheidsbestuur	45
66194	O-Q Overheid onderwijs zorg excl WO	85314	Brede scholengemeenschappen voor voortgezet onderwijs	x
66194	O-Q Overheid onderwijs zorg excl WO	85410	Niet-universitair hoger onderwijs	x

OVERIGE BEROEPEN				
66194	B-F Nijverheid en energie	17220	Vervaardiging van huishoudelijke en sanitaire papierwaren	x
66194	G+I Handel en Horeca	47110	Supermarkten en dergelijke winkels met een algemeen assortiment voedings- en genotmiddelen	x
66194	G+I Handel en Horeca	47713	Winkels in bovenkleding en mode-artikelen (algemeen assortiment)	x
66194	G+I Handel en Horeca	47782	Winkels in optische artikelen	x
66194	K+L Financiële Diensten Onroerend goed	68310	Bemiddeling bij handel, huur of verhuur van onroerend goed	x
66194	K+L Financiële Diensten Onroerend goed	68320	Beheer van onroerend goed	x
66194	M+N Zakelijke dienstverlening	69102	Rechtskundige adviesbureaus	x
66194	M+N Zakelijke dienstverlening	69201	Registeraccountants	x
66194	M+N Zakelijke dienstverlening	70101	Concerndiensten binnen eigen concern	x
66194	M+N Zakelijke dienstverlening	70102	Holdings (geen financiële)	x
66194	M+N Zakelijke dienstverlening	70221	Organisatie-adviesbureaus	10
66194	M+N Zakelijke dienstverlening	70222	Advisering op het gebied van management en bedrijfsvoering (geen public relations en organisatieadviesbureaus)	x
66194	M+N Zakelijke dienstverlening	73110	Reclamebureaus	x
66194	M+N Zakelijke dienstverlening	74900	Overige specialistische zakelijke dienstverlening	x
66194	M+N Zakelijke dienstverlening	78100	Arbeidsbemiddeling	x
66194	M+N Zakelijke dienstverlening	78201	Uitzendbureaus	10
66194	M+N Zakelijke dienstverlening	78202	Uitleenbureaus	x
66194	M+N Zakelijke dienstverlening	78300	Payrolling (personeelsbeheer)	x
66194	O-Q Overheid onderwijs zorg excl WO	85599	Studiebegeleiding, vorming en onderwijs (rest)	x
66194	R-U Cultuur recreatie overige diensten	91042	Natuurbehoud	x
66194	R-U Cultuur recreatie overige diensten	94995	Overkoepelende organen en samenwerkings- en adviesorganen (niet op het gebied van gezondheids- en welzijnszorg, sport en recreatie)	x

Bron: CBS, Sociaal Statistisch Bestand, eigen bewerking